

# NORA Familienieuws Mei 2020

## Agenda 2020

### Aanpassingen i.v.m. Corona

Zoals overall hebben we onze werkzaamheden moeten aanpassen aan de lockdown en het 'nieuwe normaal.' Vooral in maart is een aantal bijeenkomsten niet doorgegaan, vanaf april experimenteren we met digitale vormen om kennisopbouw, kennisdeling en besluitvorming op afstand mogelijk te maken.

Hiernaast zie je een overzicht van activiteiten die op het moment gepland staan, waarbij in ieder geval tot augustus alles digitaal zal zijn. Een aantal activiteiten wordt verderop in deze nieuwsbrief nog uitgelicht.



- **Woensdag 13 mei 2020** - [@TIOH digitale kennissessie](#)
  - **dinsdag 19 mei 2020** - [Themasessie Raakvlakken in Kaart](#)
  - **woensdag 20 mei 2020** - [Kennissessie Opleidingen](#)
  - **dinsdag 26 mei 2020** - [Expertgroep Gegevensmanagement](#)
  - **donderdag 28 mei 2020** - [Expertgroep Digitale Identificatie en authenticatie](#)
  - **donderdag 4 juni 2020** - [NORA Gebruikersraad](#)
  - **donderdag 25 juni 2020** - [Expertgroep Digitale Identificatie en authenticatie](#)
  - **dinsdag 8 september 2020** - [Expertgroep gegevensmanagement](#)
  - **donderdag 17 september 2020** - [NORA Gebruikersraad](#)
- > [Volledige agenda 2020 online](#)

### NORA Gebruikersdag 2020

Omdat het najaar niet genoeg ruimte biedt voor alle geannuleerde activiteiten van dit voorjaar en zomer hebben we dit jaar maar één fysieke NORA Gebruikersdag, op **10 november 2020** bij de VNG in Utrecht. Gastheer VNG zal ons bijpraten over de ontwikkelingen in gemeenteland, waaronder hun Common Ground aanpak. En vanuit NORA staat de dag in het kader van de vijftiende verjaardag van NORA en de doorontwikkeling: hoe bouwen we van waar we nu staan door richting de toekomstvisie die we op de vorige Gebruikersdag (november 2019) hebben gepresenteerd?

Als voorbereiding hierop beginnen we [in mei](#) met het in kaart brengen van de IST-situatie: met welke thema's en onderwerpen zijn we nu al bezig bij NORA, wat zijn de dwarsverbanden en afhankelijkheden daar tussen en waar zijn nog witte vlekken? In eerste instantie doen we dat met de contactpersonen van de (huidige en nieuwe) thema's op noraonline, maar zodra we een deelbaar concept hebben betrekken we ook de rest van de community. Ons ideaalbeeld is dat je je straks als individu of organisatie kunt verbinden met de onderwerpen waar je bij betrokken bent of waarvan je op de hoogte wilt blijven, zodat we elkaar steeds makkelijker weten te vinden.

Tegelijk loopt er ook al een doorontwikkelingstraject om de Principes van NORA in lijn te brengen met huidige en voorziene ontwikkelingen. En overweegt de Gebruikersraad om met een aantal nieuwe thema's te beginnen. Kortom: we verwachten op **10 november 2020** meer dan voldoende stof te hebben om over te discussiëren en mee te denken.

## Het team achter nora@ictu.nl

Stuur een mailtje naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) en je krijgt binnen een dag of twee een antwoord – maar van wie eigenlijk?



We hebben als [NORA Beheer & Doorontwikkeling](#) bij ICTU een mooi team opgebouwd dat dit jaar weer verder is aangevuld met de nieuwe community-manager Wendy Pragt. Samen pakken we nieuwe vragen en wijzigingsvoorstellen op en zetten ze waar nodig door naar een brede ring van inhoudelijk specialisten binnen en buiten ICTU.

Van links naar rechts zie je op de foto:

- Joris Dirks, specialist kennismodel en degene die onze wiki kan verbinden met externe bronnen
- Marieke Vos, sinds 2015 community-manager van NORA en de NORA Familie
- Eric Brouwer, energiebron en programmamanager van NORA
- Sandra van Dalen, secretaris van de NORA Gebruikersraad en community-manager van de @TIOH community
- Wendy Pragt, sinds 2020 community-manager van NORA en de NORA Familie

## Uitbreiding team en continuïteit

We zien de NORA Familie aan alle kanten groeien: meer bezoekers op [noraonline.nl](http://noraonline.nl), meer deelnemers aan kennissessies, meer expertgroepen en thema's, meer aangesloten architecturen, meer leden van de NORA Gebruikersraad en meer vragen en wijzigingsverzoeken die binnen komen bij NORA Beheer.

De uitdaging is om die groei goed te faciliteren en te ondersteunen en te zorgen dat de verschillende initiatieven die zich ontwikkelen met elkaar verbonden blijven. Dat vang je niet alleen op met meer handen en uren, maar vooral door de kern van het team te verstevigen en de continuïteit te borgen.

Zo is Marieke al in januari 2019 in dienst gekomen van ICTU, heeft Joris een vaste achtervang voor NORA gekregen bij zijn eigen werkgever en breidde Sandra haar taken als secretaris verder uit met community-management en gebruikerstevredenheid.

En voor de rol van tweede community-manager / beheerder, die een tijdje ad hoc is ingevuld door trainees en tijdelijke inhuur, hebben we bewust gekozen om binnen ICTU iemand te zoeken die zich voor de langere termijn aan NORA wil verbinden en zich verder ontwikkelen.

Dat komt mooi uit, want van juli tot eind oktober 2020 zal Marieke tijdelijk afwezig zijn in het kader van zwangerschapsverlof. Wendy is in die periode het eerste aanspreekpunt, gesteund door Sandra, Eric en Joris waar dat nodig is. En in november is Marieke er als het goed is weer gewoon bij op de NORA Gebruikersdag.

## Zwangerschapsverlof Marieke en blog over community-management

Hallo NORA familieleden,  
Waar ik al een paar keer met veel plezier een geboortekaartje voor een nieuw NORA-familielid heb mogen maken (ik kijk al uit naar die van de ASTRA!) breid ik deze zomer mijn eigen familie uit.

Ik dacht dat de datum waarop ik was uitgerkend (30 juli) me mooi de gelegenheid gaf om een flink aantal van jullie nog even te zien op de eerste NORA Gebruikersdag voor ik met verlof ga (2 juli), maar door de Corona lockdown zit dat er helaas niet in. Erg jammer.



Maar ik ben er op 10 november wel gewoon weer bij: community-manager zijn van de NORA Familie is een voorrecht dat ik niet snel opgeef! Wil je weten wat het nu eigenlijk is wat ik doe, lees dan het blog dat ik schreef op verzoek van de WILMA: [Zwamdraden voeden](#).

Tot juli kunnen jullie mij nog gewoon mailen of bellen en regelen we waar nodig een video-gesprek. Denk er deze zomer en najaar aan dat je niet mijn mailadres gebruikt maar mailt naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl), dan weet je zeker dat een van mijn collega's je vraag of opmerking direct oppakt. Tot ziens in het najaar, Marieke.

## Nieuwe community-manager: Wendy Pragt

Hallo NORA familieleden,

Hoewel ik inmiddels al een tijdje bij NORA aan de slag ben als jr. beheerder/community manager, stel ik mij graag aan jullie voor.

In september 2018 ben ik bij ICTU begonnen als managementondersteuner van de directie Bedrijfsvoering, waarbinnen ik o.a. als teamlid van de interne projectgroep 'Kwaliteit in Opdrachten' (KIO) de organisatorische zaken en de communicatie voor mijn rekening nam.



Mijn 'arbeids-levensloop' bestaat uit het vervullen van verschillende ondersteunende en administratieve functies. Zo heb ik bijvoorbeeld 10 jaar gewerkt bij het toenmalige ministerie van LNV; binnen de directie Personeel en Organisatie heb ik gewerkt als onder andere secretaresse en medewerker Mobiliteits- en Leercentrum. Na die periode besloot ik mijn vleugels uit te slaan en heb ik ervaring opgedaan binnen een breed scala aan organisaties en functies in zowel de commerciële als publieke sector.

Wat mij in alle functies aansprak was het 'cliënten'-contact en de communicatie. Deze beide belangrijke elementen, in combinatie met de opgedane brede ervaring, hebben ervoor gezorgd dat ik enthousiast bij NORA aan de slag ben gegaan. Samen met mijn inspirerende collega's en de NORA-familie(leden) werk ik dan ook graag aan verdere ontwikkeling van deze boeiende community.

Schrijven is mijn passie, die ik ook mooi kan toepassen binnen mijn werkzaamheden. Daarnaast lees ik graag, kom ik te weinig aan tekenen toe en heb belangstelling voor architectuur (bouwkunst), interieur en styling. Gezien mijn roots kook én eet ik graag en regelmatig gerechten uit de Indische keuken.

Samen met mijn (uiteraard knapste en liefste) nu 14-jarige zoon Luc wonen wij in bij kater Swaggy...

Ik kijk er erg naar uit om jullie tegen te komen en te leren kennen, in eigen persoon of digitaal. Uiteraard ben ik, net als mijn NORA-collega's, bereikbaar via [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) of telefonisch op 06-21137378. Met vriendelijke groet, Wendy.

## Nieuws vanuit de dochters / familieleden

### ASTRA nu online te vinden



In de vorige nieuwsbrief schreven we al dat de Strafrechtketen een nieuwe architectuur heeft: de Architectuur Strafrechtketen (ASTRA). Inmiddels hebben ze hun eerste versie gepubliceerd en wel op hun eigen plekje binnen het semantische netwerk van architectuur-wiki's: [astraonline.nl](http://astraonline.nl).

Net als bij alle kraambezoeken in Corona-tijd kan het even duren voor we elkaar fysiek weer zien, maar neem vooral vast digitaal een kijkje terwijl je wacht op het geboortekaartje.

### VERA voegt softwarecatalogus toe

Een paar nieuwsbrieven geleden schreven we over de Softwarecatalogus van de GEMMA / VNG. Inmiddels heeft de [Veiligheidsregio Referentie Architectuur \(VeRa\)](http://Veiligheidsregio Referentie Architectuur (VeRa)) haar eigen versie van deze handige tool opgezet voor de veiligheidsregio's: [softwarecatalogusvr.nl](http://softwarecatalogusvr.nl).



De Softwarecatalogus is gebaseerd op het VeRA 2.0 architectuurmodel. Alle applicaties van de veiligheidsregio kunnen hiermee eenvoudig gekoppeld worden aan een component van de architectuur. Hierdoor spreekt iedereen dezelfde taal en wordt de samenwerking tussen de regio's verstevigd.

### Onderwijsarchitecturen groeien verder

Vorige zomer zijn we op de NORA Gebruikersdag bijgepraat over de architectuurontwikkeling binnen het Onderwijsdomein, maar nu zijn er al weer nieuwe ontwikkelingen. Voor primair en voortgezet onderwijs komt er een gloednieuwe architectuur aan vanuit Kennisnet: de Funderend Onderwijs Referentie Architectuur (FORA). En in het middelbaar beroepsonderwijs timmert SaMBO-ICT aan een vervanger voor de Triple A: Route 21, die in 2021 klaar moet zijn.

### GEMMA en NORA gaan meer van elkaar leren

Het ligt vanwege Corona even stil, maar de beheerteams van NORA en [GEMMA](http://GEMMA) hebben elkaar opgezocht om meer en vaker van elkaar te leren. De twee grootste architectuurwebsites van Nederland groeien nog steeds, zowel qua bezoekersaantallen als qua inhoud.

Voor de beheerteams is dat mooi, maar ook een extra uitdaging: hoe ondersteun je met een beperkt team die groei het beste? Waar leg je de balans tussen nieuwe ontwikkeling en het actueel houden van oudere pagina's? En hoe gebruik je de vraag vanuit gebruikers en community om je prioriteiten te bepalen?

Samen praten over hoe we de dingen aanpakken en wat de strategie daarachter is helpt ons bewuster, effectiever en efficiënter te werken. En zo nu en dan is het maar wat fijn om te kunnen checken of iets nu aan ons ligt, of dat de ander het ook herkent in de eigen praktijk.

## Levendige WILMA community op wilmaonline en LinkedIn

Bij de [Waterschaps Informatie & Logisch Model Architectuur \(WILMA\)](#) is hard gewerkt aan een actualisatieslag die zowel de inhoud als de aanpak en communicatie betreft. Wie de afgelopen jaren wel eens op [wilmaonline.nl](http://wilmaonline.nl) kwam, zal de website bijna niet meer herkennen: een nieuwe vormgeving, een nieuw logo, blogs en steeds meer nieuwe inhoud.



De waterschappen zetten slim in op hergebruik van wat er bij de GEMMA, NORA en elders in de NORA Familie al is ontwikkeld. Zo hebben ook zij nu een Softwarecatalogus, bouwen ze verder met Gegevensmanagement en is de community-manager (Anita Langenacker) een dagje meegelopen met haar collega's elders om ideeën op te doen.

Om sneller te kunnen communiceren en meer mensen te bereiken tilmert Anita ook op LinkedIn behoorlijk aan de weg. Wil je op de hoogte blijven van wat er gebeurt of gewoon eens zien hoe hun community-aanpak er in de praktijk uit ziet, volg dan de site van [WILMA](#) op LinkedIn.

## Aquo standaard als Linked Data ontsloten

Al jaren bestaat er in de watersector een uniforme taal voor de uitwisseling van gegevens binnen de watersector: de Aquo-standaard. Binnenkort is deze ook als [Linked Data](#) beschikbaar via een semantische wiki: begrijpelijk en toepasbaar.

Het Informatiehuis Water werkt hard aan de inrichting van een semantische wiki-omgeving voor de [Aquo-standaard](#). De verschillende onderdelen van de standaard, zoals de Aquo-domeintabellen en het Aquo-lex, worden in de semantische wiki-omgeving volgens de W3C standaarden met Linked Data beschikbaar gesteld. Hiermee maken ze een belangrijke volgende stap in de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de Aquo-standaard.

Het Informatiehuis Water trekt in de ontwikkeling richting linked data samen op met [RioNed](#), [CROW](#) en [Geonovum](#). Dit alles conform de [NTA-8035](#), die handvatten geeft om de standaarden onderling linked aan elkaar te verbinden dan wel naar elkaar te verwijzen.

Voorbeeld: Een begrip als "Schutting" zal vanuit het perspectief van de scheepvaart te vinden zijn in de Aquo-standaard. Maar spreken we van een schutting als erfafscheiding in de bebouwde wereld, dan definieert de Aquo dat niet zelf maar verwijst naar standaarden die de bronhouder zijn van dat begrip in dat perspectief. Dit onderling verwijzen naar elkaar is enkel en alleen mogelijk met linked data en door samen te werken en elkaar op te zoeken tijdens ontwikkeling.

De Aquo-standaard heeft hierin een duidelijk standpunt: *Door samen te werken worden de standaarden sterker en dus beter toepasbaar voor de gebruikers.*

Meer weten? Binnenkort komt een conceptversie beschikbaar. Blijf via [aquo.nl](http://aquo.nl) op de hoogte van de ontwikkelingen en/of schrijf je in voor de [nieuwsbrief](#) van het Informatiehuis Water.

## Openbare review van interbestuurlijke norm voor Metadataen

Het belang van goede metadata begint inmiddels bij de meeste organisaties door te dringen, maar hoe doe je dat eigenlijk goed? Het Nationaal Archief ontwikkelt met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK/CIO Rijk) en het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP) een norm voor



metadateren voor *alle* overheden: Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO).

Om MDTO verder te verbeteren, hebben zij jullie hulp nodig: de MDTO is in publieke review, waarbij iedereen feedback kan geven. Is de norm begrijpelijk? Kun je hem gebruiken, heeft het toegevoegde waarde voor jullie organisatie? Voorzie je problemen?

Geef vóór **15 mei 2020** je commentaar via [kennisplatform metadata](#).

Op basis van de review wordt in het najaar de nieuwe versie van de MDTO aangeboden aan de [Standaardisatieraad](#) van het Nationaal Archief. MDTO wordt na vaststelling een [norm](#) van het Nationaal Archief, bruikbaar voor de hele overheid.

MDTO is de opvolger van het Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden (TMLO) en vervangt tevens het Toepassingsprofiel Metagegevens Rijksoverheid (TMR). Meer informatie over de ontwikkeling van MDTO is te vinden in een recent artikel in Od-magazine, beschikbaar op de [website](#) van het Nationaal Archief.

## Doorontwikkeling NORA

### Doorontwikkeling van de NORA Principes

De laatste maanden hebben twee groepen onder leiding van o.a. Robert van Wessel opnieuw gekeken naar de NORA Basis- en Afgeleide Principes. De eerste groep keek hierbij vooral vanuit de Pilot Beleidskaders: geven recente beleidsstukken reden om de principes aan te passen, of dat nu qua inhoud, formulering of structuur is?

De tweede groep is gevormd naar aanleiding van de enquête over AP's die Robert met Martin van den Berg vorig jaar uitzette. Zij keken met een operationele blik naar de bruikbaarheid van de principes in de praktijk: kunnen we hier goed genoeg mee werken, in ons eigen werkveld en te midden van de ontwikkelingen die nu spelen?



Er bleek (gelukkig) behoorlijk wat overlap in visie tussen de deelnemers aan beide workshop sessies. Zo zeer zelfs, dat er een gezamenlijk voorstel geformuleerd gaat worden om de Principes aan te pakken. Het traject daarvoor ziet er als volgt uit:

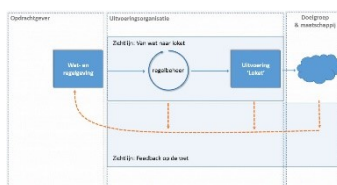
1. In mei of begin juni is er een digitale workshop voor de deelnemers uit het voortraject, om het voorstel verder uit te werken op basis van [deze eerste notitie](#).
2. Deze zomer geeft de (al dan niet digitale) NORA Gebruikersraad rood of groen licht om dit voorstel in een brede review uit te zetten.
3. Het einde van de zomer en het najaar wordt gebruikt voor de publieke review en waar nodig herziening van het voorstel. In de review kan iedereen reageren op het voorstel via [noraonline.nl](#) en zullen als daar behoefte aan is nog (digitale) sessies georganiseerd worden om het te bespreken.
4. Op de NORA Gebruikersdag van **10 november** wordt het (herziene) voorstel gepresenteerd aan alle belangstellenden.
5. De NORA Gebruikersraad krijgt het (herziene) voorstel op **12 november** voorgelegd ter besluitvorming.



Heb je niet meegedaan aan het voortraject, maar wil je nu zeker weten dat je niets mist van het voorstel, de review en eventuele herziening? Stuur dan even een mailtje naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) waarin je je naam en mailadres vermeldt, dan zorgen we dat je een mailtje krijgt bij elke volgende processtap.

## Regelbeheer sluit aan bij NORA

Al jaren bestaat er een levende werkgroep Regelbeheer, waarin medewerkers van de grote uitvoerders hun kennis delen over Business Rules Management (BRM). Dan hebben we het over het vraagstuk hoe je een (nieuwe) wet omzet in regels waarmee zowel de medewerker die op basis van de wet een besluit moet nemen als het softwaresysteem dat die medewerker ondersteunt overweg kunnen. Die regels moeten natuurlijk kloppen, zodat de burger het juiste besluit krijgt. En je moet kunnen verantwoorden waarom dat besluit zo uitvalt, ook als de software het grootste deel van het proces op zich heeft genomen. En hoe zorg je dat die regels aan te passen zijn bij wetswijzigingen (wendbaarheid) en hergebruikt kunnen worden als je van systeem wisselt? Kortom, genoeg issues waarom het loont om de koppen bij elkaar te steken.



De groep Regelbeheer ontwikkelde samen een Leidraad Regelbeheer, die de komende maanden ontsloten en doorontwikkeld wordt via [noraonline.nl](http://noraonline.nl) als een nieuw thema. Daarbij is hun uitdrukkelijke vraag of ook anderen mee willen denken en misschien zelfs aan willen sluiten bij de groep Regelbeheer.

Heb je interesse, meld je dan even bij Rob Neeleman, [RW.Neeleman@ind.nl](mailto:RW.Neeleman@ind.nl). Het thema is nog lang niet af, maar meekijken kan vast op de pagina [BRM](#). Tip: zet de pagina op je [volglijst](#) en ontvang een mailtje bij wijzigingen.

## Kennisplatform API werkgroep Architectuur = NORA Expertgroep API-architectuur

Het kennisplatform API's en NORA gaan de komende maanden intensiever samenwerken, zodat we het wiel niet op twee plekken tegelijk uit proberen te vinden. Het doel is dan om voor iedereen die in de publieke sector een API bouwt, beheert, gebruikt of overweegt aan te schaffen heldere en bruikbare architectuurafspraken en -producten te ontwikkelen die hen verder helpen.

De werkgroep en expertgroep zullen daarom in elkaar overgaan, de start daarvoor is gegeven op 24 april in een gezamenlijke digitale [startbijeenkomst](#).



Ben je geïnteresseerd of wil je meedoen? Kijk op de themapagina [API](#) en/of neem contact op met trekker Peter Haasnoot, [peter.haasnoot@logius.nl](mailto:peter.haasnoot@logius.nl).

## Thema in wording: Cloud Computing (Cloud)



Een van de doelen van noraonline is om kennis die in de hoofden van mensen zit expliciet te maken en te delen met anderen. Frank van Dam (ICTU) is zo iemand met veel kennis in zijn hoofd, in dit geval van het onderwerp Cloud / Cloud Computing. Hij heeft het een en ander voor NORA op een rijtje gezet, dat we de komende weken vanuit NORA

Beheer en Doorontwikkeling in de wiki plaatsen.

Het resultaat kan alleen uitgroeien tot een volwaardig thema wanneer anderen zijn kennis aanvullen, kritische feedback geven, helpen openstaande vragen te beantwoorden en/of wat er staat in de praktijk toetsen. Ben jij ook bezig met cloud, of is dit een onderwerp waar je je eigenlijk in

zou moeten verdiepen? Meld je dan via [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) bij Frank en zet de pagina [Cloud Computing \(Cloud\)](#) op je [volglijst](#) zodat je een mailtje krijgt bij wijzigingen.

## NORA Gebruikersraad zoekt meedenkers voor 3 nieuwe thema's

Ondanks het niet doorgaan van de vergadering van 26 maart staat de [NORA Gebruikersraad](#) niet stil: in juni moet een besluit vallen over drie geheel nieuwe thema's die in NORA ontwikkeld en uitgewerkt kunnen worden. Hopelijk kan dat weer 'gewoon' in een vergadering, maar zo nee gaan we op zoek naar digitale werkvormen die geschikt zijn.

De drie onderwerpen zijn 'nieuw' in de zin dat er nog geen bestaande community of expertgroep is die het onderwerp aandraagt, maar de Gebruikersraad wel veel vraag signaleert naar kennis op deze vlakken. Tegelijk raken ze aan elkaar, aan bestaande thema's en aan initiatieven buiten NORA, dus het is nadrukkelijk de ambitie om elkaar aan te vullen en te versterken en waar mogelijk kennis en kunde opnieuw te gebruiken.

De werktitels voor de drie thema's zijn:

- AI en Algoritmen;
- Transparantie en Openbaarheid;
- Datagedreven Werken en Analytics.

Spreekt een van deze onderwerpen je aan, heb je kennis of kunde die je in kunt brengen, heb je een collega die hier expert is, of ben je juist heel hard op zoek naar kennis hierover? Kom dan even op de lijn naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl), of via 'jouw' lid van de [NORA Gebruikersraad](#) – de meeste leden staan inmiddels met naam, foto en contactinformatie vermeld.

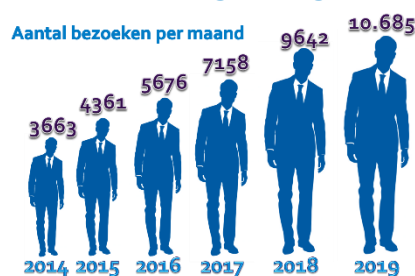
In de vergadering van 4 juni (of digitaal) besluit de raad over elk thema, waarbij we alleen van start kunnen als er genoeg animo is om een expertgroep te vormen. Die expertgroepen zullen, onder leiding van een trekker per thema, in workshops hun eigen opdracht, plan en tijdspad uitwerken. In alle thema's staan uiteindelijk drie vraagstukken centraal:

1. Hoe moet een architect die een dienst ontwerpt rekening houden met dit thema? Wat voor handvatten kunnen we hem/haar meegeven?
2. Hoe moet een architect dit thema verwerken in de Enterprise Architectuur van de eigen organisatie en welke handvatten zijn hiervoor beschikbaar?
3. Waar en wanneer moeten beleidsmedewerkers en bestuurders rekening houden met dit thema en hoe kan architectuur hen daarbij helpen?

## Kleine verbeteringen in de wiki

### Presentatie met gebruiksstatistieken noraonline.nl 2019 toegevoegd

Ook dit jaar hebben we de gebruiksstatistieken over het afgelopen boekjaar geanalyseerd en verwerkt tot een presentatie. De groei van de afgelopen jaren zette ook in 2019 door, inmiddels ontvangen we elke maand zo'n 10.000 bezoekers, die samen zo'n 31.000 keer een pagina bekijken en maar liefst 72 werkdagen per maand doorbrengen op de site.



Door een foutje in de instellingen zijn we in Q3 en Q4 van 2019 het zicht kwijtgeraakt op hoe vaak bezoekers terugkomen in de wiki, maar op basis van het eerste half jaar lijkt de trend van de vorige



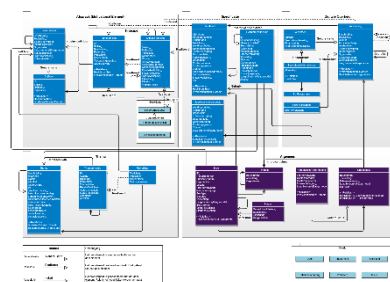
jaren door te zetten: een groeiend deel van onze bezoekers bezoekt noraonline.nl niet eenmalig, maar keert later in de maand of het jaar terug voor meer informatie of nieuws.

Zowel de kengetallen als de overzichten van meest bezochte pagina's et cetera is, met de analyse, terug te vinden op de pagina [Gebruik wiki](#). Bekijk voor de beste grafische weergave de presentatie, of kies de presentatie met notities voor extra uitleg en analyse van de data. Wie belangstelling heeft voor de onderliggende data, of de manier waarop we deze jaarlijkse presentatie maken, kan de onderliggende Excel-data opvragen bij [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl), zet er dan even bij wat je er mee wilt doen en of het gaat om publiek of privaat gebruik.

## Lijst met opleidingen die raken aan architectuur toegevoegd

Op verzoek van de NORA Gebruikersraad hebben we een pagina toegevoegd met [Opleidingen](#) die zinvol kunnen zijn voor de architect in de publieke sector en die hij of zij als instrument kan gebruiken voor de oriëntatie bij het vormgeven van zijn of haar persoonlijke ontwikkeling. De lijst is nog in ontwikkeling, dus tip vooral een opleiding via [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) en zet er bij waarom deze een plek op de lijst verdient.

Op 20 mei is er een [digitale kennissessie](#) voor docenten en ontwikkelaars van opleidingen, waarin we hen bijpraten over de ontwikkelingen van NORA en de NORA Familie. De focus ligt daarbij op de vraag hoe we hen het beste kunnen ondersteunen als zij hun studenten willen informeren over NORA en de rol die overheidsarchitectuur kan spelen als zij straks aan het werk gaan in de publieke sector.



## Kennismodel NORA opnieuw beschreven

Op verzoek van de NORA Gebruikersraad heeft Joris Dirks het Kennismodel van NORA geactualiseerd en opnieuw beschreven. Het was altijd al theoretisch mogelijk om van elk elementtype en elke eigenschap in het Kennismodel binnen de wiki te vinden wat ze betekenden en hoe ze samenhangen en gebruikt werden, maar in de praktijk verdwaalde je snel.

Er is daarom een gloednieuwe [uitleg in tekst](#) van de uitgangspunten van het Kennismodel, de manier waarop het in de semantische wiki noraonline.nl is geïntegreerd en de samenhang met bronnen en andere architecturen. Van het model zelf is een [UML-schema](#) gemaakt, waaruit je direct kunt doorklikken naar de verschillende elementtypen. Wil je weten wat de eigenschappen die bij een elementtype horen precies inhouden dan klik je nog een keer door.

Voor wie op de hoogte wil blijven van wijzigingen aan het Kennismodel is er een nieuw [wijzigingenlog](#) – zet het op je [volglijst](#) en je krijgt een mailtje bij elke nieuwe wijziging.

Net als bij alles wat we publiceren geldt: in één keer perfect is zo goed als onmogelijk, dus geef vooral je feedback om het te verbeteren. Mail daarvoor naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl) of zet je reactie op de [overlegpagina](#), dan pakken we het verder op.

## Nieuwe versie van het Metamodel voor Informatiemodellen (MIM) toegevoegd

Op 27 februari 2020 is een update van het [MIM](#) gepubliceerd. In de bijgewerkte versie, 1.1, zijn meer dan 50 eisen en wensen opgepakt die tijdens de consultatieperiode door het werkveld zijn aangedragen. De grootste uitbreiding is de mogelijkheid om MIM nu ook uit te kunnen drukken in Linked Data. In de documentatie vind je een versielog waarin de wijzigingen staan beschreven.

Officiële vaststelling van deze versie volgt nog, tot die tijd geeft NORA een link naar versie 1.1 en de voorganger 1.0.1.

## Colofon

Deze nieuwsbrief is verstuurd door [NORA Beheer & Doorontwikkeling](#), vanuit [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl). Wil je geen nieuws meer van ons ontvangen? Dan kun je je op de pagina [Nieuwsbrieven NORA](#) afmelden voor de nieuwsbrief. Op diezelfde pagina kun je ook aangeven in welke onderwerpen je specifiek geïnteresseerd bent, zodat we je in de toekomst onderwerp-specifieke nieuwsflashes kunnen sturen.

Heb je nieuws dat je wilt delen in de NORA Familie? Stuur het dan naar [nora@ictu.nl](mailto:nora@ictu.nl). Afhankelijk van de aard van het nieuwsbericht nemen we het mee in de volgende nieuwsbrief of attenderen we er een selecte groep mensen op. Evenementen van derden plaatsen we niet in de agenda van de NORA, maar het is vaak wel mogelijk om er een nieuwsberichtje op de site aan te wijden of onze social media-kanalen te gebruiken om mensen erop te attenderen.